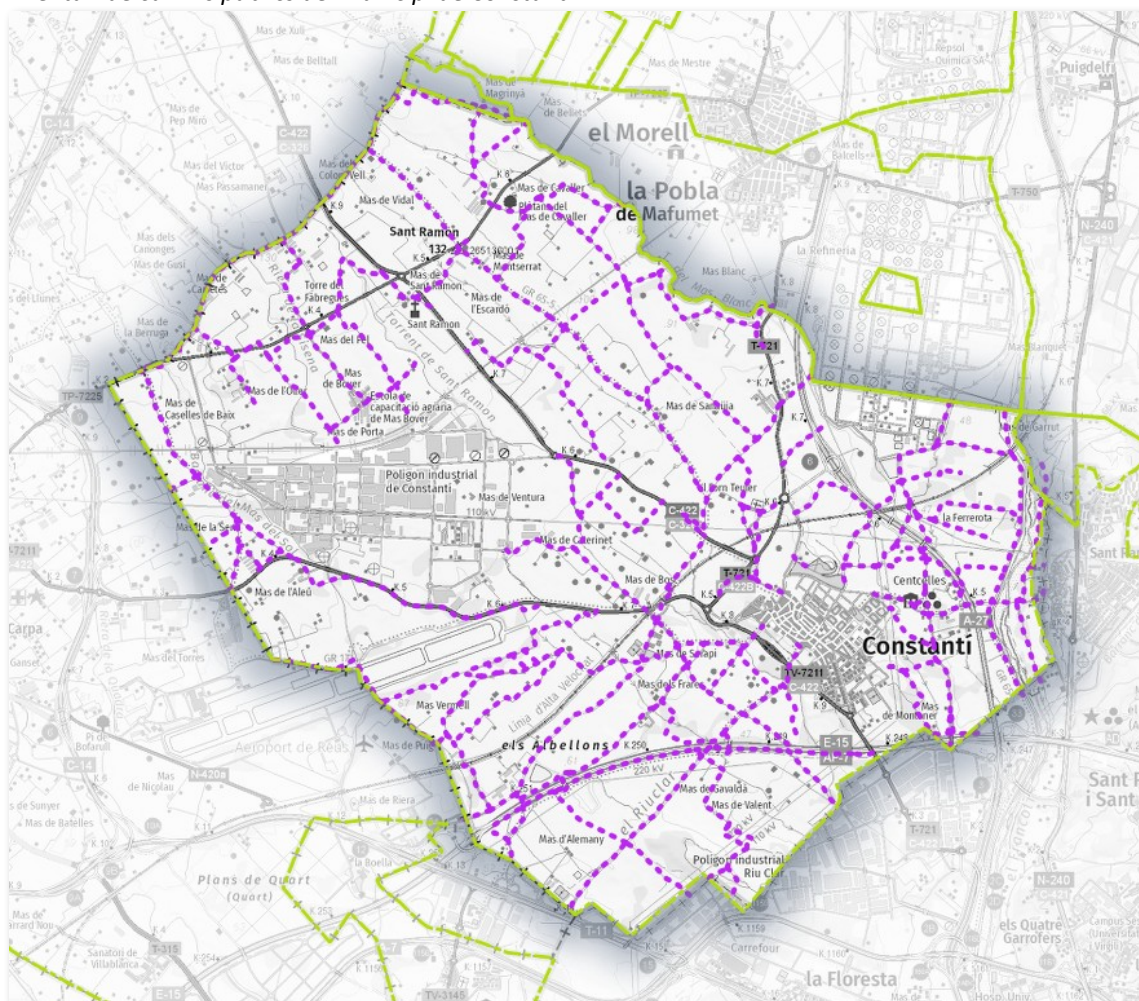

Constantí

El municipi de Constantí compta amb un inventari de camins des de l'any 2011, redactat pel pèrit especialitzat en camins Xavier Campillo. L'esmentat inventari identifica 65 camins amb un total de 95,90 km, i que es representen en el següent plànol. L'inventari municipal de camins públics constitueix un instrument essencial per a la gestió de la mobilitat i la defensa dels camins.

D'acord amb el treball de camp realitzat, s'ha constatat la pervivència d'un entramat de camins tradicionals que enllacen els camps encara en actiu i els nuclis veïns, tot i la implantació d'un polígon industrial de grans dimensions i la fragmentació que ha comportat la construcció d'infraestructures com l'autovia A-7 o el TAV. Molts d'aquests camins ofereix múltiples possibilitats, tan lúdiques com per a la mobilitat obligada.

Inventari de camins públics del municipi de Constantí

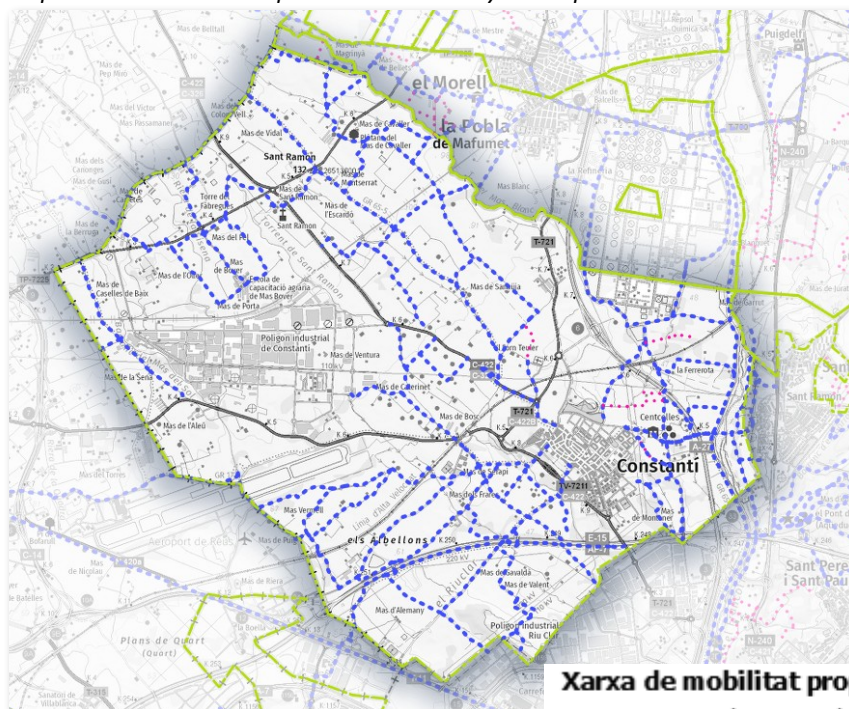

1 Proposta de xarxa de camins per a la mobilitat lenta a senyalitzar

L'enfoc i limitacions del present estudi no permetien una anàlisi en profunditat de cada municipi, però sí una diagnosi substancial en l'àmbit municipal, tot contemplant a la vegada el conjunt comarcal. Com a resultat de la recerca efectuada, el mapa que es presenta a continuació recull la proposta bàsica de **xarxa municipal de camins a senyalitzar per a la mobilitat lenta**. La proposta sorgeix de la integració dels camins que hem constatat que mostren un clar interès per a **la mobilitat lúdica**, amb els camins identificats que poden resultar útils per donar resposta a les necessitats de **mobilitat obligada** o quotidiana de la població. Constitueix un punt de partida a partir del qual prendre decisions i dur a terme actuacions. Es tracta d'una formulació oberta que vol servir d'orientació i ajuda als tècnics i responsables municipals i que necessàriament haurà d'evolucionar i adaptar-se a les necessitats que vagin sorgint en matèria de mobilitat.

La categoria de **Camins a investigar** recull camins que s'han detectat durant la recerca documental i que no s'han pogut recórrer durant el treball de camp. Són camins que no formen part de cap proposta de ruta i dels quals s'hauria de confirmar la seva titularitat i inscriure en el registre de béns municipals. En molts casos es tracta de camins amb un potencial interès patrimonial i històric que cal valorar en el cas de dissenyar futures propostes d'itineraris. A més, de vegades, a aquest interès cultural s'hi poden sumar funcions per a la mobilitat quotidiana. Pel que fa a la **senyalització**, tal com s'explica en l'apartat específic dedicat a aquesta qüestió, resulta imprescindible adoptar el concepte de senyalització de camins en xarxa, en comptes del model de marcatge d'itineraris. Val a dir que el model de senyalització de camins en xarxa permet i fins i tot facilita la senyalització específica d'itineraris. Aquest és el model adoptat per la Generalitat de Catalunya i el *Manual de senyalització de camins i itineraris de Catalunya* constitueix el document de referència.

Proposta de xarxa municipal de camins a senyalitzar per a la mobilitat lenta

Xarxa de mobilitat proposada

- Proposta de xarxa de camins a senyalitzar
- Camins a investigar

2 Criteris utilitzats per a la tria de camins que han de constituir la xarxa bàsica de mobilitat lenta

En primer lloc, s'han considerat els principals camins que faciliten, tant a peu com en bicicleta, el gaudi i la descoberta del terme i que permeten l'accés al patrimoni més rellevant.

D'altra banda, **els itineraris específicament senyalitzats i promoguts per cada municipi**, han estat objecte d'una valoració des del punt de vista dels seus potencials usuaris i de la idoneïtat de les vies triades. En la majoria dels casos, els camins que segueixen aquests itineraris han estat incorporats al conjunt de la xarxa de camins per a la mobilitat lenta a senyalitzar. Les excepcions i les raons que les motiven, així com el conjunt de les valoracions s'exposen en l'apartat específicament dedicat als itineraris.

Per a la selecció d'aquests camins s'ha tingut en compte tant les **pràctiques lúdiques dels veïns** (passejades, aplecs, etc.), com els **interessos que poden mostrar visitants i turistes** pels valors del municipi. També s'ha contemplat el valor patrimonial que presenten determinats camins tradicionals o trams específics. A la vegada, sempre que ha estat possible, s'han identificat els **camins que permeten connectar amb els nuclis veïns**, com a mínim a peu.

En el cas de Constantí, cal destacar l'entorn de Centelles i dels Albellons al sud, així com el mosaic agrícola de la meitat nord-est, on perviuen l'antic entramat de camins històrics en part de terra i que han mantingut la secció, i que poden constituir un indret d'interès per a la descoberta del terme. La connexió amb els nuclis veïns es produeix en part pels camins tradicionals i en part per infraestructures de nova construcció com carreteres que s'han d'adequar per a una mobilitat segura.

D'altra banda, també s'han inclòs els camins susceptibles d'acomplir funcions de **mobilitat obligada** i quotidiana. Aquest aspecte es desenvolupa més endavant en un apartat específic.

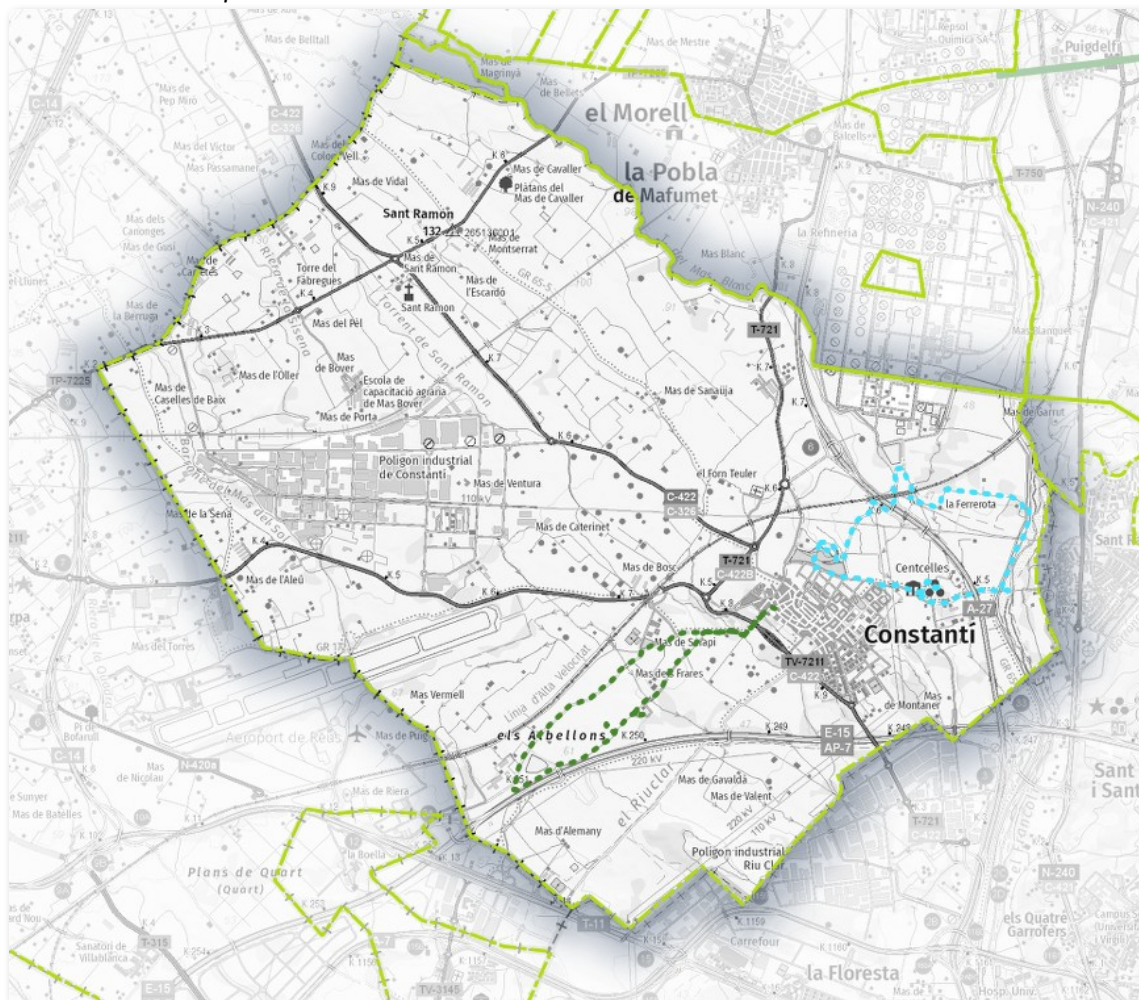
3 Valoració dels itineraris municipals existents

El municipi de Constantí compta amb 2 itineraris de descoberta del patrimoni del terme.

Aquests itineraris són:

- > Ruta de Sant Llorenç
- > Ruta de l'Aigua

Són dos itineraris tematitzats, accessibles des de la web de l'ajuntament, que a més ha publicat dos fulletons àmpliament documentats de tots els elements que es troben al llarg del recorregut. No estan específicament senyalitzats sobre el terreny, si bé, amb tot el material facilitat no hi ha dificultats per seguir els recorreguts. A més, algun indret com la creu de Salom compta amb un petit panell informatiu.

Itineraris al municipi de Constantí

A més dels recorreguts descrits i pel que fa a la descoberta del terme, a la zona agrícola de la part nord-est hi perviu l'entramat de camins tradicionals i mostra un notable interès per a les passejades. Tenint en compte la catalogació de camins públics que realitza l'inventari de camins municipals i els punts d'interès, com barraques de pedra en sec, sínies i masos, aquest entorn podria ser objecte d'estudi per desenvolupar altres itineraris.

4 Camins d'interès per la mobilitat obligada

Facilitar la mobilitat no motoritzada per a trajectes de **mobilitat obligada o quotidiana** és un aspecte que anirà guanyant rellevància en el context actual de canvis forçats per l'emergència climàtica i la crisi de combustibles, tal com ha estat explicat en apartats precedents. Els canvis d'hàbits en la mobilitat de la població suposa també un canvi de percepció sobre el territori, és a dir, sobre la manera d'entendre l'entorn. És, de fet, una de les maneres més eficients de promoure canvis de valors i de mentalitat. A la vegada, constitueix una oportunitat per al municipi i la comarca de projectar una imatge d'avantguarda pel que fa a les dinàmiques d'adaptació als reptes plantejats en matèria ambiental i de mobilitat.

El present estudi s'ha centrat en la **connexió entre poblacions** i ha procurat identificar quins dels camins existents poden complir la funció de vies aptes per a mobilitats en bicicleta, de manera segura i sense dificultats rellevants. Els resultats obtinguts s'han agrupat en dos grups:

- > Els camins que actualment poden considerar-se com a **aptes**
- > Els camins **potencialment aptes** si s'aborden actuacions per condicionar el ferm.

A la vegada, també s'ha identificat els **trams de vies compartides amb vehicles de motor** imprescindibles per assegurar la connexió entre els nuclis. A la majoria de trams identificats hi caldria equipament específic i una gestió destinada a **fer-les prou segures** per als desplaçaments quotidians d'usuaris de bicicleta. És a dir, en referim a un ús no esportiu de la bicicleta i per part d'un ventall molt més ampli d'usuaris, que pot incloure des d'infants a gent gran.

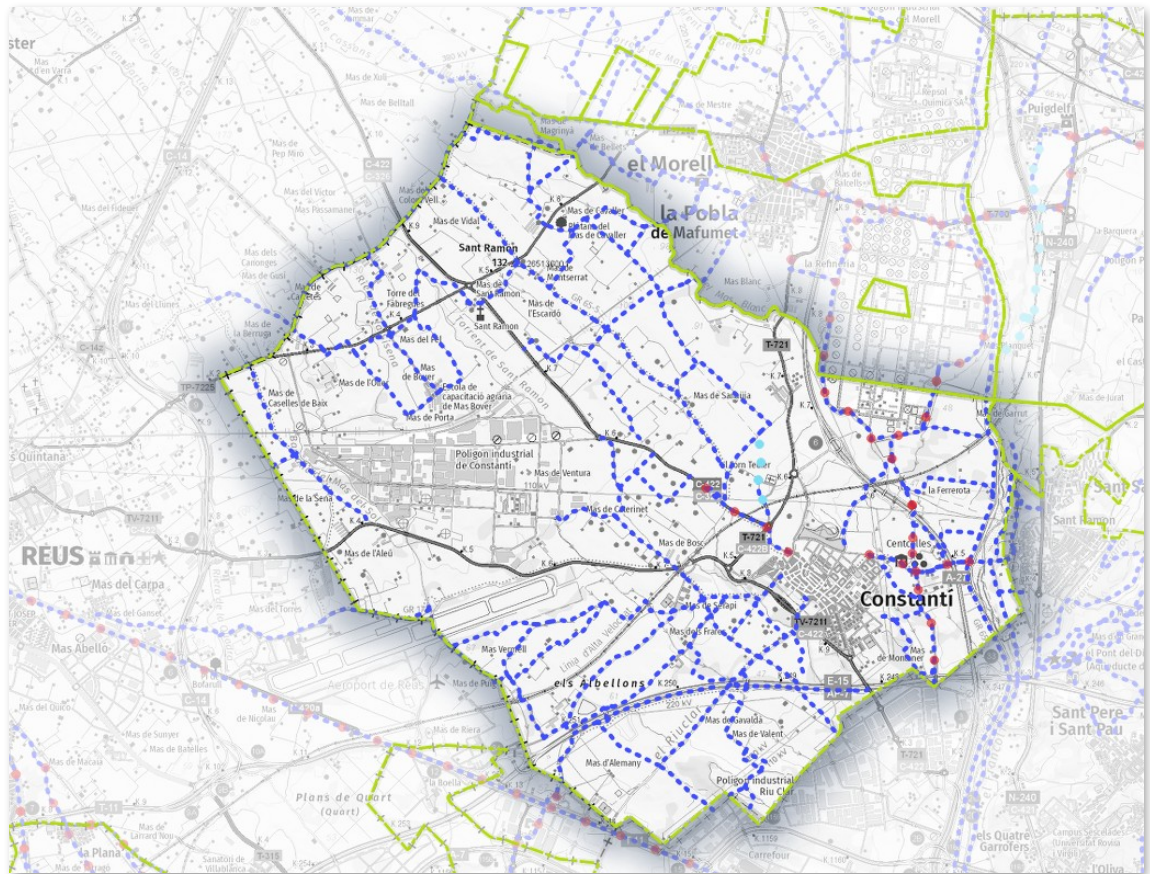
En general es proposen mesures destinades a limitar o pacificar el trànsit de vehicles a motor, tal com permetre només el trànsit de veïns i propietaris, o la instal·lació d'obstacles que obliguin a reduir la velocitat. En altres casos, l'opció passa directament per projectar la construcció de carrils segregats. Aquests trams apareixen al mapa sota la categoria '**Trams de vies a adequar per una mobilitat segura**'.

A Constantí, la connexió amb els nuclis veïns per a una mobilitat obligada es realitza, en primer lloc, per camins tradicionals en part pavimentats, però que han mantingut la secció del camí carreter o bé per vies pavimentades i assimilables a carreteres. Així, les connexions identificades són:

- > Connexió amb **el Morell**, es pot dur a terme pel camí del Bassal, que enllaça amb el camí vell de Reus al Morell a l'extrem nord-est del terme. S'ha detectat, però el bloqueig amb una cadena i el traçat esborrat del camí del Bassal al voltant del cementiri, situació que s'hauria de regularitzar per a permetre el pas. L'alternativa és l'ús de la carretera, que s'hauria d'adequar ja que no permet una mobilitat segura.
- > Connexió amb **Reus** pel camí de Sant Llorenç i del mas del Puig, que enllaça amb el camí vell de Reus. Hi hauria opció més directa pel camí vell de Constantí a Reus, que voreja l'aeroport, però s'hauria d'adequar, ja que es fa impracticable en èpoques de pluges.
- > Connexió amb la **Canonja** pel camí de Sant Llorenç, donat que el camí vell que enllaçava els dos pobles ha quedat fragmentat per la carretera T-11 que no n'ha respectat el pas.
- > Connexió amb **Tarragona** pel camí dels Pallaresos i el camí del Francolí. Aquí es proposa l'adequació del pas del riu Francolí amb un gual inundable amb pilones de formigó que permeti superar el riu, així com l'adequació del primer tram del camí per a reduir la velocitat dels vehicles, amb la construcció d'esquenes d'ase i la senyalització d'advertència de via compartida amb ciclistes.

Pel que fa a la **connexió amb el polígon petroquímic**, s'ha d'adequar el traçat del camí de Montblanc per a reduir la velocitat dels vehicles, amb la construcció d'esquenes d'ase especialment en els punts de menor visibilitat, i la senyalització d'advertència de via compartida amb ciclistes. En el cas del camí en part asfaltat que circumval·la tot el polígon industrial, tal com s'ha indicat en el municipi de la Pobla de Mafumet, té una secció molt àmplia i en alguns trams amb una part diferenciada que facilita habilitar un carril bici segur i protegit a banda i banda del vial. Tenint en compte el gran nombre de treballadors del complex industrial, un vial segregat per al trànsit de bicicletes afavoriria, sens dubte, canvis en la mobilitat diària, tant del polígon com dels pobles veïns (la Pobla de Mafumet, Morell, Constantí, la Canonja i Tarragona, fonamentalment).

Camins al servei de la mobilitat obligada no motoritzada

Xarxa de mobilitat proposada

--- Camins i vies aptes

Actuacions i potencialitat

● Camins i vies potencialment aptes

● Trams a adequar per a una mobilitat segura